Rakennus- ja ympäristölupalautakunta Päätöspäivämäärä 10.11.2026

Lahden kaupunki, Rakennus- ja ympäristölupalautakunta, 10.11.2026

Päätös paikan päällä tapahtuvan verinäytteiden analysoinnin lisäyksestä eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 17 §:n mukaiseen luetteloon täydentävistä palveluista Lahden eläinklinikalla

3649/11.02.04.00/2025

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Vastaava eläinlääkäri Mikael Haapalehto, 044 0187331

Päätös

Esittelijä

rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Kemppainen Mika

Päätösehdotus

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta päättää, että Lahden kaupungin ympäristöterveyden eläinlääkintäpalvelujen eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 17 §:n mukaiseen täydentävien palvelujen listaan lisätään maininta paikan päällä tapahtuvasta verinäytteiden koneellisesta analysoinnista.
Täydennys kohdistuu Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 3649/11.02.04.00/2025 02.09.2025 § 68 päätökseen täydentävistä palveluista ja lisää täydentävien palveluiden listaukseen viidennen kohdan:
5. Tavanomaiset verinäytteiden laiteanalyysit vastaanotolla.

Perusteluosa

Tausta ja nykytilanne

Lahden kaupungin ympäristöterveys järjestää voimassa olevan eläinlääkintähuoltolain (765/2009) mukaiset kunnalliset eläinlääkäripalvelut sekä elintarvikkeiden turvallisuuden ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan Lahden kaupungin alueella. Lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi on yksi kaupungineläinlääkärin, yksi vastaavan eläinlääkärin, kolme praktikkoeläinlääkärin ja kaksi valvontaeläinlääkärin vakituista virkaa sekä klinikkavastaavan ja klinikkaeläinhoitajan tehtävät.

Päijät-Hämeen alueen eläinlääkäripäivystys virka-ajan ulkopuolella järjestetään vuoden yhteistyössä Päijät-Hämeen ympäristöterveyden kanssa. Päivystystoiminta on jaettu niin, että Lahden kaupunki järjestää yhteisen päivystysalueen pieneläinpäivystyksen Launeen vastaanotolla, ja Päijät-Hämeen ympäristöterveys suureläinpäivystyksen. Orimattilan länsiosien eläinlääkäripalvelut hankitaan ostopalveluna Helsingin yliopiston Tuotantoeläinsairaalalta. Tuotantoeläinsairaala hoitaa myös eläinlääkäripäivystyksen Orimattilan kaupungin alueella lukuun ottamatta viikonloppujen päiväaikaista pieneläinpäivystystä.

2025 syksyllä päätettiin uuden eläinlääkintähuoltolain nojalla (Rakennus- ja ympäristölupalautakunnan 3649/11.02.04.00/2025 02.09.2025 § 68) määritellä eläinlääkintähuoltolain (285/2023) 17 §:n mukaisiksi palveluiksi järjestämisvastuun ulkopuolelta:

1. Kuvantamistutkimus tilanteissa, joissa eläimen asianmukainen tutkimus ja hoitotarpeen arviointi sitä edellyttää.

2. Leikkaushoito henkeä uhkaavissa hätätilanteissa.

3. Leikkaushoito myös muissa kuin henkeä uhkaavissa tilanteissa silloin, kun leikkauksen suorittaminen ei vaadi erikoistason osaamista.

4. Lisääntymiseen liittyvät tarkastukset ja tutkimukset sekä lisääntymisongelmien hoito myös muille kuin tuotantoeläimille.

Tällöin röntgen- ja ultraäänitutkimukset, erikoisosaamista vaatimattomat kiireelliset leikkaukset kuten sektio, elektiiviset erikoisosaamista vaatimattomat leikkaukset kuten koiran sterilisaatio ja pieneläinten hedelmällisyystutkimukset ja hoito määriteltiin Lahden tarjoamiksi peruspalveluihin kuulumattomiksi palveluiksi eli täydentäviksi palveluiksi, joiden hinnoittelu on markkinaperusteista. Kyseisiä palveluita oli tarjottu vastaanotolla useiden vuosien ajan. Palveluiden säilyttämistä perusteltiin eläinten hyvinvoinnin ja hoitoon pääsyn takaamisella ja riittävillä eläinlääketieteellisillä palveluilla alueella, sekä eläinlääkärien taitotason ylläpidolla.

Muutoksena edellisvuoteen on Lahti järjestänyt 1.1.2026 lähtien Päijät-Hämeen pieneläinpäivystyksen, eikä ulkoistusta yksityiselle eläinsairaalalle viikonloppuisin ja pyhinä enää tehdä. Tämä on lisännyt kysyntää saada analysoitua potilaiden veriarvot paikan päällä.

Tällä hetkellä Lahden kaupungin eläinklinikalla otetaan verinäytteitä, mutta ne lähetetään ulkopuolisiin laboratorioihin analysoitavaksi, jolloin perusveriarvojen analyysitulokset saadaan aikaisintaan 22 tuntia myöhemmin ja myöhimmillään noin kolme vuorokautta myöhemmin, postin ja analysoivan laboratorion toiminta-aikojen mukaisesti. Tämä vaarantaa heikommassa kunnossa olevien ja akuutisti heikentyneiden potilaiden riittävän hoidon ja heikentää veriarvojen luotettavuutta (näyte ehtii heiketä laadultaan kuljetuksessa ja tietoon saadut arvot eivät välttämättä edusta sen hetkistä tilaa).

Lahdessa ja Päijät-Hämeen päivystysalueella ei ole yksityistä tarjontaa veriarvojen välittömään analyysiin 8:00-20:00 ulkopuolella, jolloin lähin analyysimahdollisuus on noin tunnin ajomatkan päässä Lahden keskusalueelta. Suurella osalla Lahden pieneläinpäivystysasiakkaista ei ole omaa autoa ja mahdollisuutta siirtyä helposti Kouvolaan, Hämeenlinnaan tai Vantaalle veriarvojen testaamista varten. Myös 18–

20 välillä arkena ja viikonloppuisin testaamiseen pääsy voi olla vaikeaa, sillä lähialueilla on tällöin yleensä vain yksi yksityinen palveluntarjoaja. Mm. Diabeettinen ketoasidoosi, munuaisten vajaatoiminta, käärmeen purema ja myrkytykset edellyttävät nykysuositusten mukaan lähes aina sokeri-, verisolu- ja/tai elinarvojen määritystä ensivaiheen hoidon aikana.

Kuluneen vuoden aikana moni potilas on pitänyt esitietojen tai perustutkimuksen perusteella lähettää eteenpäin, sillä toimiminen sokkona veriarvojen ja mm. munuaisten toiminnan suhteen on ollut päivystävän eläinlääkärin arvion mukaan liian suuri riski. Tämä on vähentänyt päivystyksen asiakasmäärää ja siten saatujen kaupungin perimien klinikkamaksujen ja täydentävän palvelun maksujen määrää. Veriarvojen testaaminen toimii komplementaarisesti kuvantamisen ja muun hoidon kanssa; yhden parantaminen lisää muidenkin osien hyötyä, ja yhden puuttuminen tekee usein potilaan vastaanotosta muuhun hoitoon kyseenalaista.

Palvelu on eläinlääkintähuoltolain 8 § 10) -kohdan "tavanomaisten näytteiden ottaminen ja pikatestaus tai toimittaminen laboratoriotutkimuksiin" epätarkalla rajalla. Kehitys ja standardien nousu alalla on johtanut siihen, että suurella osalla kunnallisiakin klinikoita veriarvojen testaaminen paikan päällä katsotaan perustasoksi, minkä lisäksi myös asiakkaiden vaatimustaso on noussut. Tarjoamalla kyseistä palvelua vähennetään reklamaatioiden todennäköisyyttä.

Alustavien tiedustelujen mukaan Lahden pieneläinklinikalle saataisiin leasing-tyyppisesti verisolu- ja peruselinarvoanalyysilaitteet kustannustehokkaasti; vuokra- ja ylläpitokustannus on arvioiden mukaan alle 900 euroa vuodessa. Tämän lisäksi Lahti maksaa vain testipaketeista, ja hinta voidaan periä asiakkailta takaisin. Palveluiden laajentamisen hyväksynnän jälkeen palvelu saataisiin käyntiin todennäköisesti tammi-helmikuussa.

Toimivalta

Lahden kaupungin rakennus- ja ympäristölupalautakunta on Lahden kaupungin hallintosäännön 2026/17 kaupunkiympäristöä koskevien erillissääntöjen 5 §:n mukaisesti eläinlääkintähuollosta vastaava viranomainen.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Tiedoksi

Päijät-Hämeen ympäristöterveyslautakunta

Päijät-Hämeen ympäristöterveysjohtaja Silja Mäkelä